

KORP GLUGGEN

nr 3/13 | årgång 15

Välkomna till
**För-
fattare-
kväll**

Skördetid i bokskogen

Dalslands DL Litteraturförening

Kyrkogatan 14
662 36 ÅMÅL

Tel. 0532 - 151 11
www.bokdagaridalsland.se

Plusgiro 18 46 69-0
Bankgiro 5267-3282
Org.nr. 802420-4037

Föreningen för alla som läser, skriver, samlar, köper, säljer, ger ut, lånar ut eller är intresserade av litteratur i största allmänhet. Föreningens syfte är att stödja litteratur med anknytning till Dalsland. Nytt och gammalt, skönlitteratur och facklitteratur, poesi och dokumentär. Vi samarbetar med biblioteken i Dalsland och med bokhandlare, samlare, författarföreningar och andra kulturföreningar. Vi vill hålla ett "korpöga" på det litterära Dalsland.

SOM MEDLEM FÅR DU:

- Korppluggen, fyra nr/år som innehåller presentation av nyutkommen litteratur, information om böcker och Bokdagar, litterära inlägg, insändare, medlemsnytt m.m.
- Inbjudningar till litterära arrangemang i Dalsland.

MEDLEMSAVGIFTEN ÄR

125 kr/år för enskild medlem inkl. familjemedlemmar.

200 kr/år för institution och företag.

OMSLAGSBILD

Åsa Carlsson

Korppluggen trycks hos
Niklassons Tryckeri AB, Mellerud
info@niklassonstryckeri.se
Issn 1404-2502

FÖRENINGENS ORDFÖRANDE ANSVARIG UTGIVARE

Lena Grönlund
0531-40525, 0706-833 889
lngnrlnd@gmail.com

REDAKTION

Redaktörer

Gunilla och Lars Gustafsson
0532-145 93, 070-341 45 93
larsgus@live.se

Lena Grönlund
0531-40525, 0706-833 889
lngnrlnd@gmail.com

Monika Åhlund 0531-330 90
053133090@home.se

Maj-Lis Dolk
0532-186 35, 0705-64 60 21
maj-lis.dolk@bokdagaridalsland.se

Frida Stålhandske
070 - 440 11 91
frida@bokdagaridalsland.se

BOKDAGAR I DALSLAND

Anita K Alexanderson
Lunnegatan 15
662 31 Åmål 0532-125 23
anita.k.alex@bokdagaridalsland.se

ANNONSER

Frida Stålhandske, koordinator
070 - 440 11 91
frida@bokdagaridalsland.se

ANNONSPRISER

Helsida 1200 kr
Halvsida 800 kr
1/4 sida 600 kr
1/8 sida 500 kr

Om man binder sig för en annons i fyra nr. rabatteras det med 20% på priset för varje annonsinförande.

Vid tekniska detaljer och annonsmaterial: Bele Fransson 0530-360 90

ANNONSLAYOUT

Kontakta:
Åsa Carlsson 0532-710 71 eller
Bele Fransson 0530-360 90 så
hjälpes de till att utforma din annons.
Kostnaden för detta debiteras separat.

PLANERAD UTGIVNING AV KORPPLUGGEN 2013

Nr 2 Vecka 26 Manusstopp 9 juni
Nr 3 Vecka 39 Manusstopp 1 sept.
Nr 4 Vecka 48 Manusstopp 10 nov.

ORDFÖRANDE har ordet

Skål och tack

kära författare som under ett par fantastiska sommandagar satte Dalsland på litteraturens Sverigekarta!

Skål och tack alla som gjorde det möjligt: arrangörer, finansierare, sponsorer, funktionärer och först och främst alla besökare – utan er skulle ju det hela vara ganska meningslöst! Det är ni som är själva drivkraften, alla bokälskare som strömmar till Kulturmagasinet för att träffa och höra, inte "bara" läsa, sina favoritförfattare. Skål och välkomna tillbaka!

Skålmål och tack Mats Söderlund och Susanna Alakoski för den härliga dikten som vi fått! Åmål har verkligen blivit ett litteraturmål och för oss dalslänningar är författardagarna ett rejält skrovsmål!

Nog skålat. Dags att nyktra till och vara allvarlig. Nu ska vi tänka på framtiden!

Dalslands Litteraturförening ska enligt sina stadgar

- främja litteraturintresset i Dalsland
- främja och uppmärksamma utgivning av litteratur rörande Dalsland
- vara öppen för och söka samarbete med organisationer och institutioner som har liknande intresseområden

Vårt viktigaste arbetsredskap är Bokdagar i Dalsland som innefattar alla våra publika arrangemang. Men vi har fler verktyg: vårt medlemsmagasin Korppluggen, vi utser litteraturpristagare och skrivarstipendiater, vi säljer böcker - och vi jobbar på ett Nordiskt Litteraturhus i Dalsland. Nu funderar vi som bäst på hur vi ska nå det drömmålet.

Det är många strängar att spela på, och vi kan inte köra med samma melodi hela tiden, då tröttnar vi och tappar lusten. Vi vill förnya oss också, möta framtiden.

Hur ser bokens framtid ut? Litteraturens? Är det samma sak? Håller boken på att få en ny roll när litteraturen hittar nya vägar? Ska vi satsa krafterna på den traditionella boken och författarböckerna eller ska vi göra plats för experiment, workshops, digitala presentationer?

Hur ser vårt förhållande till folkbiblioteken i Dalsland ut? Vad kan vi göra som biblioteken inte gör?

Jo, vi kan ta ut svängarna, improvisera. Vi kan utnyttja ideella krafter och vara kommersiella. Vi kan våga lite mer.

Vi kan vara en plattform för det nya oprövade, de unga, de udda, vi kan vara en oas för boknördarna och göra nya saker med gamla böcker. En litteraturens lekstuga, experimentverkstad, lekstuga, andaktsrum, festplats, mötesplats, stora scen...

Mycket av det håller vi på med, mer eller mindre framgångsrikt.

Med ett Nordiskt Litteraturhus i Dalsland vill vi spänna bågen ett snäpp till, vidga kontaktnät och utbyte med våra grannländer. Vi ligger ju mitt i Norden!

Det är en dröm som kommer att kosta mycket svett, engagemang och pengar för att gå i uppfyllelse.

Men OM den går i uppfyllelse, då kommer Dalsland att lysa som en fyr på den nordiska litteraturens karta, inte bara då och då, utan året runt!

Lena Grönlund

SkålÅmål

av Susanna Alakoski & Mats Söderlund

Boken är ett vardagsföremål
Ett originalföremål
Används i undervisningsändamål
Och av den läshungrige som hushålls-
göromål
Den är fettsnål
Och som fritidsändamål
Sänker den kolesterol

Somliga har boken som prydnadsföremål
Andra som kontorsgöromål
Må den aldrig bli ett inflationsmål
Eller blott ett utställningsföremål

I Åmål är litteraturen ett huvudmål
Ett värdeföremål
Kulturändamål, konstföremål
Utvecklingsändamål

Litteraturen är ett skyddsföremål, kult-
föremål
Boken är ett vittnesmål
Och motsatsen till bokbål
Är en kyrka i bokprål
Och motsatsen till skitmål
Är en akropol
Som står symbol
För ett äkta bildningsmål

Åmål är läsarnas idol
Ett andningshål, ett resmål
För den läshungrige ett skrovmål
Kanske ett semester mål?

Åmål är ett litteraturhål
med ett framtidsmål, ett livsmål
Och Bokdagarna är ett etappmål
För stadens drömmål

För novellen är Åmål
Ett nordiskt litteraturhusmål
Kanske blir Bokdagarna i Åmål, ett
litteraturforskningsändamål?
Till detta säger vi författare bara:
SkålÅmål!
Skålmål!

Susanna Alakoski
Foto: E Ohlson Wallin

Mats Söderlund
Foto: Caroline Andersson

Succé för Barnens bokdagar i det färgglada tältet

Anna Ekelund, Barnens & Ungas bokdagar

Under årets författardagar hade Barnens bokdagar en alldeles egen scen, i ett tält pyntat med färgglada vimplar och mattor. Många barn samlades under fredagen och lördagen för att lyssna till uppläsningar, titta på dockteatern Syrsan och Myran och för att gratulera 14-åriga Isabell Nieminen till Lilla skivlarstipendiet.

En av barntältets populära besökare var Torsten Wahlund, som med anledning av Emil i Lönnebergas 50-års jubileum, läste ur boken om den påhittiga och busiga pojken från Katthult. Bland publiken skymtade väl utklädda Astrid Lindgren-figurer. Man hörde att flera av barnen kunde sin Emil, nästan utantill.

Ännu ett födelsedagsbarn gästade Barnens bokdagar. Författaren Anders Jacobsson spenderade dagen före sin 50-årsdag i Åmål. Han lockade många skratt när han berättade dråpliga historier som inspirerat till karaktärerna i böckerna om Sune och Bert. Barnen inbjöds också till en skrivarkurs med författaren, och fick flera tips på hur man skriver historier.

Kerstin och Kenneth Hamberg, som skapat stenålderspojken Goliat och som idag tecknar Bamse, visade på fredagsförmiddagen hur man tecknar seriefigurer. De höll också i en tävling där det gällde att lyssna upp-

Torsten Wahlund läser ur boken om Emil i Lönneberga.
Foto: Viktor Bijlenga

märksamt och att ha koll på Bamse och hans vänner. Ytterligare besökare under helgen i barnens färgglada tält, var Susanna Alakoski, berättarföreningen TellUs och illustratören Klara Persson.

Ungas bokdagar tog i år plats på Café XO:s scen under torsdagskvällen, där radioprofilen Christer Lundberg berättade om sin bok Gräspojken. Därefter blev han intervjuad av Tara Moshizi. 24-åriga AnnaSara Dahlén tilldelades årets Stora skivlarstipendium för sin litterära talang, på scenen i Kulturmagasinet under fredagsförmiddagen.

AnnaSara och Isabell årets vinnare

Maj-Lis Dolk, representant för juryn.

Till 2013 års Stora och Lilla Skivlarstipendium för unga skrivare inkom glädjande nog ett stort antal sökande. När juryn läst och diskuterat bidragen var vi eniga om de bästa alstren. Det allra roligaste uppdraget var att meddela pristagarna AnnaSara Dahlén och Isabell Nieminen.

AnnaSara, 24 år, vinnare av Stora är en pinfärs journalist som under sommaren arbetar på Smålandsposten och nu bor i Växjö med sin fästman. Hennes Dalslandsanknytning är släktingar och sommarstuga med kantarellställe...

Hon skriver om sig själv: "Jag ska bli författare. Det visste jag redan i lågstadiets gula korridor. Jag har alltid skrivit och även om det blandats mellan journalistiskt material, blogginlägg och noveller har drömmen alltid varit författare. Om jag vann skulle jag känna att det bär. Att jag kan. Om jag vann skulle jag unna mig en hösthelg i Dalsland. Få plocka svamp, elda i

kaminen, ta på en extra tröja, fundera på karaktärer och om inspirationen finns – skriva så klart!

Vinnaren finner fina saker i vardagen, tror på Gud, älskar tanter men ser ingen poäng i torra muffins!

AnnaSaras bidrag finns att läsa på hemsidan www.bokdagaridalsland.se

Isabell, 14 år, vinnare av Lilla är en tjej från Billingsfors som nu börjat årskurs 8 i Bengtsfors. Hon har skrivit berättelser sedan hon gick i lågstadiet och även nu gillar hon bäst Bild och Svenska i skolan. Dessutom gillar hon att teckna, jobba vid sin dator och spela piano, läsa fantasy och tonårsböcker. Vill gärna gå skrivarkurser.

Hennes vinnande bidrag heter Ta vara på det fina vädret och är en poetisk, tankeväckande konstsaga som har ett budskap till oss. Bidraget finns att läsa på nästa sida!

Pristagarna deltog på Bokdagar i Dalsland 1 – 3 augusti, där de mottog blommor, diplom och pris-summor på 5000 respektive 1000 kronor för sina utmärkte bidrag.

Ta vara på det fina vädret

Konstsaga skriven av Isabell Nieminen

Det enda Lina hade i tankarna var Han,
någon, en person som aldrig ens kollat på henne
eller pratat med henne.

Lina har alltid varit den där tystlåtna.

Ingen visste vad hon tänkte, de hade ingen aning om att
hon drömmer om att Han och Lina står vid ett stort stup
och tittar på en vacker, ljus utsikt. Att de håller varandra i handen
och är lyckliga. Men varje gång Lina drömmer detta...
hon har aldrig kunnat se slutet av drömmen innan hon vaknar till.
Hon hade en känsla av att något som ska hända i drömmen går fel..

Nästa dag när Lina ska påbörja en lektion går hon in i klass-
rummet men upptäcker snabbt innan hon sätter sig på sin plats,
att Han inte är här nu när lektionen börjar,
vilket Han borde vara eftersom Han går i Linas klass.

Vad spelar det för roll? frågade Lina sig själv men slogs av en tanke
som dök upp i hennes huvud. Sneglade Han inte ovanligt mycket
på henne igår, eller hade hon bara inbillat sig?

Vad gör det egentligen, Han skulle väl inte vilja Lina något,
det hade hon klart för sig.

Lektionen var så pass tråkig så hon passade på att drömma lite till
och vad som hände var att..

..Han och Lina höll varandra i händerna medan de gick genom en
skog med höga tallar och ovanför var himlen klarblå.

Väl ute ur skogen kom de ut till ett berg med en vacker och ljus
utsikt och där berget delade sig befann sig ett stort stup, ja,
precis som alla andra gånger hon drömt.

Men det fina vädret övergick till ett spöregn och himlen blev
plötsligt mörkare.

Hela scenen försvann ur Linas huvud när hon blev störd av att
någon...

...viskade ..till henne?

Ja.. det lät faktiskt som om någon viskade "Lina. . .".

Hon vaknade till helt och öppnade ögonen
och vände sig mot sin vänstra sida,
där dörren ut till korridoren var.

Den var lite på glänt och Lina frågade sig själv om hon
fortfarande drömde? Eller såg hon verkligen Han
stå där i dörrspringan och...

viska hennes, just hennes namn?

Hon kollade osäkert mot magistern som fortfarande stod och
pratade, men han märkte inte att Lina gick ut genom dörren
mot korridoren.

Isabell Nieminen.
Foto: Viktor Bijlenga

Där stod Han, som om Han hade väntat på att hon skulle komma

Hon var fortfarande förvånad men hann inte säga något
innan Han fattade grepp om hennes hand och ledde henne ut
på baksidan av skolgården där en stor skog reste sig över marken.

Lina sa inget när de stannade upp framför skogen,
för hon ville inte förstöra detta tillfälle,

hon kände sig lyckligare än hon någonsin varit förut.

Han höll fortfarande i Linas hand och hon följde efter Honom
ut i skogen.

Hon kunde endast höra en eller två fåglar kvittra lite tyst
och när hon kollade runt omkring sig
kunde hon se höga tallar resa sig över dem.

Himlen ovanför dem var helt klarblå, och oskyldig på något sätt.
Till slut började skogen ta slut och lite ljus solsken löpte mot dem

Marken som tidigare varit full av barr blev till berg,
det visade sig vara ett stort, djupt stup där berget delat sig.
Just då, kändes det som om Lina vaknat upp än en gång
när solljuset mötte dem.

Men. .. vad är det som är så bekant med den här miljön?

-Du, Lina...

Lina ryckte till, hon hade nästan glömt bort att hon faktiskt
stod bredvid Honom.

-J aa-a. ...? frågade Lina osäkert.

Hon kunde känna en regndroppe falla på sin kind.

-Jag vet inte hur jag ska säga det här men..

Jag har alltid velat berätta för dig. . . alltså, jag har nästan tänkt på
dig hela tiden... sa Han tyst, men hörbart.

Lina kollade upp mot himlen och såg att solen försvunnit bakom
några mörka moln som nu nästan täckte hela himlen
och vädret förändrades snabbt till ett spöregn.

Lina svalde och sa:

-Samma här. . . faktiskt. . .

-Jag är så glad att jag äntligen får berätta det för dig...
sa Han och log. Vill du låna min jacka?

-Tack. . . sa hon tyst och tog emot jackan Han höll fram åt henne.

Han backade lite medan hon tog på sig Hans jacka och log...

.. ..men Hans ansiktsuttryck förändrades till ett chockat uttryck
och Lina såg på med förskräckelse när Han halkade
på det hala berget ner till klippkanten.

Lina reagerade snabbt och gick försiktigt ner mot stupet för att inte
halka själv. Hon hukade sig ner och kände sig både
spänd och lättad eftersom Han hängde kvar vid klippkanten med
den ena handen.

Hon försökte nå Hans andra hand och fick tag i den,
sedan med all sin kraft drog Lina upp Honom.

De båda flämtade på grund av ansträngningen och chocken

Lina stod fortfarande kvar vid kanten, helt utmattad,
medan Han reste sig upp och tog tag i Linas axel,
men när Han släppte taget tappade hon balansen
men bara den lilla knuffen. ..

...gjorde att Lina halkade, oheredd, på klippkanten
och föll handlöst ner mot stupet...

...mot sin tidiga död och vid klippkanten står
en förkrossad pojke. . .

ta vara på det fina vädret
för snart kan solen gå i moln.

Bokdagar i Dalsland 2013

Text och foto Gunnar Bergman

Årets bokdagar var verkligen väl inplacerade på årets varmaste dagar. Det var snarast skönt att komma in i Kulturmagasinet svalka efter att ha stekts av solen utanför. De sista författarframträdandena blev till och med ackompanjerade av ett uppfriskande åskväder. Mycket folk hade letat sig till området kring gamla kyrkan med en hel del stånd med såväl böcker som hantverksprodukter.

Det var inte vilka föreläsare som helst som man hade lyckats få till. Åmål: tre stycken vinnare av TV:s På spåret. Två Augustpristagare och ett antal som blivit nominerade till detta pris. Alla författarna hade blivit belönade med något pris och var aktuella med en nyutkommen bok och efter framträdandena ringlade köerna långa för att få en signerad bok. Vi hann lyssna på 8 författare och här är mina personliga upplevelser av dessa.

Susanna Alakoski inledde och hon berättade att hon fortfarande blir ombedd att berätta om sin genombrottsroman Svinalängorna som kom ut för 7 år sedan. Nu har hon gett ut **Oktober i Fattighuset** som i dagboksform ger mycket av författarinnans sociala historia, och om mormoderns betydelse för henne och den finländska uppväxten. Anledningen till boken var att hon ville "komma ut ur fattigskamsgarderoben" som hon uttryckte det. Oktober är en lämplig månad om man vill beskriva fattigdom, tänk bara på statarna som hade oktober som den stora flyttmånaden i sökande efter bättre villkor.

Lars Andersson har nyligen gett ut släkthistorien Intill Storälven men han valde att berätta om en bok som kommer i vår och som ska hand-

la om spelmannen **Lomjansguten** som levde i Finnmarken på 1800-talet. Uppläsningen ur boken ackompanjerades av sonen Tobias på gitarr och fiol, han framförde ett par autentiska spelmanslåtar av Lomjansguten. Lars Anderssons prosa är detaljrik och målande, man kunde nästan känna doften av ängsmark och tuvor och höra liens svischande när han läste.

Sen ännu en gång skedde det i storväst som hade "blivit med katt". I boken **Gubbe och katt** berättar Nils Uddenberg hur en katt kom till hans hus i Lund och stannade där. Gubbe och katt har nått ett tillstånd av samförstånd och katten fungerar som en gammaldags psykoanalytiker som lärt naturvetaren Uddenberg mycket. Han var överraskad över att boken säljer så bra trots avsaknad av sex, våld och avslöjanden. Upp på scenen kom illustratören Ane Gustavsson som gjort illustrationerna efter foton och utan att ha träffat katten.

Lördagens första framträdande gjorde Johanne Hildebrandt. Hon skriver krigsreportage men har också gett ut Valhallatrilogin om Freja, om asar och vaner. Hildebrandt berättade att hon är den första kvinna som blivit invald i Krigsvetenskapsakademien. Efter den första krigsboken, från Bosnien 1993 fick hon av en förtjust recensent omdömet: bättre än Hemingway! Förutom Bosnien har hon beskrivit kriget i Afghanistan, Sudan, Jemen m.fl. och alltid ur soldatens perspektiv. En tankeväckande upplysning som hon kom med var att 80% av de soldater som deltar i FN-aktionerna uppger att de efteråt blivit påhoppade som mördare, svikare och annat. Detta framkommer i boken **Krigare. Ett personligt reportage om de svenska soldaterna i Afghanistan.**

Om årets tema Gränser var ovanligt påtagligt

Kön till signeringsbordet var lång. Här är Johanne Hildebrandt i farten.

Qaisar Mahmood med tatuering och tidningsartikel.

under Hildebrandts berättelse, så var det andra gränser Qaisar Mahmood varit ute efter att utforska. På motorcykel har han åkt runt i landet i **Jakten på svenskheten**. Och vem kan vara mer lämpad att göra en sådan undersökning: han är född i Pakistan (det har han tatuerat in på en arm) och är nu kulturarvschef på Riksantikvarieämbetet. Någon tydlig svenskheter kunde han inte hitta men han slogs av att så många vill hitta en nisch inom urban odling: t.ex. baka surdeg och brygga eget öl. Vi svenskar är nog mer religiösa än vår självbild var en annan slutsats. Kanske är detta med nationaldrag något som är på väg att suddas ut funderade Mahmood och visade upp en engelsk tidningsartikel som han hittat: What does it mean to be British – and does it still matter?

Cilla Naumann blev Augustprisenominerad för **Springa med åror**. Hon förde ett samtal från scenen med Tara Moshizi och då pratades det mycket om författarperspektiv. Samtidigt som **Springa med åror** skrev hon en ungdomsbok **62 dagar**, som handlar om samma sommar och har klass, vänskap och landsbygd som genomgående teman. Det kan bli intressant att se hur man kan beskriva ur olika perspektiv och med olika målgrupp!

Att Martina Haag är skådespelerska vid sidan av författandet var inte svårt att förstå, hon ägde verkligen scenen när hon berättade om sitt senaste verk **Heja, Heja!** Hon började med löpträning efter att 2 gånger tätt inpå varandra blivit tillfrågad om hon var gravid! Träningen sker alltid med musik i öronen, för henne fungerar Nordman och E-Type bäst. Nu är de tre väninnor som springer ett nytt maratonlopp varje år och alltid utklädda.

Kulturmagasinet var fyllt till bristningsgränsen under Martina Haags framförande och så var fallet även när Göran Hägg framträdde. Han har blivit något av en Italienexpert efter böcker om påvarna

och om Mussolini. Hans senaste verk är **Ett alldeles särskilt land** som handlar om det moderna Italien efter 1861. Titeln är knyckt från Ettore Scolas film En alldeles särskild dag. Hägg hann berätta mycket om sin förkärlek för Italien bl.a. att det finns fyra religioner i landet: katolicism, mat, mamma och fotboll.

Efter detta var det slut på årets bokdagar och Anita K Alexanderson berättade att arbetet med nästa års bokdagar är påbörjat. Temat kommer då att vara SMAK. Det kan ge många associationer. Kanske betyder det att vi får möta någon matboks-författare.

Sammanfattningsvis blev årets bokdagar en stor framgång med mycket folk och intressanta författare. Mest åhörare drog Martina Haag och Göran Hägg samt frukostföreläsningen med Björn Hellberg. Denne deckarförfattare har vi träffat tidigare på bokdagarna och han betonade hur viktigt det är för en författare att få träffa sin läsekrets. Han tror inte att det blir svårt att samla ett lika intressant startfält nästa år, bokdagarna har blivit kända och författarna vet att allt är välordnat. Även om det var fler utsålda föreställningar i fjol så motsvarade antalet sålda biljetter de högt ställda förväntningarna och med Västra Götalands-regionen som stöd kan vi förvänta oss en fortsättning. Antalet förköp har ökat och det kan tyda på att fler utifrån kommande besökare kommer till bokdagarna.

Barnens Bokdagar hade sitt centrum bakom Hembygdsmuseet. Frida Stålhandske som samordnade programmet där är mycket nöjd med uppslutningen med Dockteatern och Torsten Wahlunds högläsning ur Emil i Lönneberga som höjdpunkter med cirka 70 åhörare vardera. Och alla barn fick en Emilbok vilket var mycket uppskattat! Anders Jacobsson hade 13 blivande författare(?) i sin skrivkurs så återväxten är god!

Martina Haag drog fullt hus till Kulturmagasinet.

Göran Hägg och Ett alldeles särskilt land.

Mellanrum

På en av förra säsongens författarkvällar träffade vi Peter Törnqvist. Här kommer ett bidrag från honom

Försöker förklara tomrummets betydelse för rummet för några yngre världsmedborgare på tåget till Köpenhamn. Att det fanns skarvar i rälsen förut, nej inte fåglar, gluggar. Om ljudet som uppstog när hjulen gick över glipan där räslängderna möttes. Tu-dung, tu-dung, när tåget kröp iväg från stationen. Tucku-dung, tucku-dung, tuckudung - allt fortare och fortare när farten ökade. Men att nån gång när ingen märkte det alla dessa skenskarvarna på landets järnvägar monterades dän. Det skedde smygande, och gick mycket fort. I slutet av förra århundradet. Vem som drog genom landet och samlade in dom? Ingen aning. Men tyst och ... lämnat blev det. Ingen taktfast puls mer som kunde lulla ett rusande sinne efter avskedet på perongen. Ingen kontakt längre med underlaget för resenären. Inget slammer som avslöjar att under en är en järnbana, att människor har smitt rälsen

en gång och andra människor med svett och blod kånkat ut den i tassemarken. Bara ett enda utdraget sus. Var skarvarna finns? Om dessa glipor finns undanlagda nånstans? Jag vet inte. Nån påstår att dom har svetsats ihop. Föreställer mej ändå att man måste ha tagit vara på dom där bitarna. Att dom kanske ligger i en enorm hög i ett magasin där ljuset faller in och svalor snittar.

På nattåget mot Amsterdam kommer jag i slang med ett äldre par från Borås. Dom ska till sin son i Paris men försov sej i Köln och missade bytet. Det tar dom med jämnmod. Hade förstås varit fint att få se katedralen, men. Dom får låna min telefon och ringer upp sonen. Det är bra, för sen kan vi snacka i lugn och ro. Jag går och köper kaffe. Jag får två morgontimmar nordösteuropeisk historia. Dom är ingermanländare. Deportation till Sibirien, många år. Obeskrivligheter. Sen åter till Ingermanland, som inte finns, aldrig har funnits egentligen, men efter ryssarnas utplåningar ännu mindre. Sen Sverige. Och Borås. Där många ingermanländare lever. Jag växte upp nära den stan, men aldrig att ett ord om deras öden nådde oss, på historieelektionerna. Eller så var jag döv och dryg den dan. Det var först långt senare. Men träffat nån hade jag aldrig. Förrns nu, på tåget mot Amsterdam. Vi sitter i en dammig kupé. En ficka i världshistorien. I elfte timmen. Jag fick den av dom, i gåva. Ett mellanrum. Jag är inte dummare än att jag fattar att det var en rälsskarv dom gav mej.

Det sorgliga med dom teknologiska och ekonomiska bländverken, ja med alla system, politiska och religiösa, är att man vill lura i oss att tillvaron kan gjutas i ett enda stycke. Men inget av vikt utspelar sej där, i det enhetliga, glänsande, tråkiga. Det är sprickorna, pauserna, mellanrummen som gäller.

BOKCAFÉ

Vi träffas i Åmåls Konsthall

fredag 17 september

fredag 22 oktober

fredag 19 november

alla dagar kl 14.30

Maj-Lis Dolk

läser

noveller

Åmåls KULTURHUS
BIBLIOTEK | ARKIV | KONSTHALL

SAMVERKET
Åmåls kommun

Öppet
för alla

Vi bjuder
på kaffe

7 nov kl 19 Café XO, Åmål

Forum för poesi
och prosa

Välkomna till
Författarkväll

Aino Trosell & Ann Jäderlund

Entré 150:- inkl Soppmåltid mellan kl 18-19. Förhandsbokas!

Tel 0532-108 08, info@cafexo.se, facebook.com/Café-XO

www.bokdagaridalsland.se www.cafexo.se

Café XO
CAFFÉ • DAN • RESTAURANG

Ny styrelsemedlem

Bodil Söderlund presenterar här sig själv.

Magdalena och jordfolket av Gertrud Malmberg blev min första favoritbok. En riktig bok med textfyllda sidor som jag kunde läsa själv. Jag kan än känna stridigheten i Magdalenas känslor till jordfolket, kompisarna hon vill höra ihop med och föräldrarna hon smyger för. Känslan av att välja, känslan av svek.

Varje födelsedag kom en bok från mamma och en från farmor. Mamma gav oss fyra barn även lov-läsning och stackars-barn-läsning om man låg sjuk till sängs. Vi kunde få en bok från bokrean, en sympati-bok om ett syskon skulle ut på något orättvist roligt äventyr eller en bok när mamma varit iväg på en resa. Mamma skrev alltid i böckerna med stor dekorativ text och bild. I detta härmar jag

henne för det är ett fantastiskt tidsdokument.

Vi växte upp på gården Eriksbyn utanför Dals Rostock. Med hästarna som intresse och arbete delade jag och min syster Kajsa barndomen

mestadels i stallet, i skogen och på träning och tävling runtom i Västsverige. Kajsa valde att satsa på ridningen och kämpade sig in på riksidsrotts-

DELA KÄTGET gymnasiet i Skövde. Det blev min första sorg att se hästtransporten rulla iväg och i och med det tvingas bli självständig. Själv gick jag naturvetenskaplig linje på Karlberg i Åmål för att direkt efter studenten flytta till mina drömmars stad: London.

I den myllrande storstaden var jag au pair hos släktingar innan studier tog vid i konst och design vid Ravensbourne College of Design & Communication följt av London Metropolitan University. Jag läste och skrev och talade på engelska. Det är intressant att lära sig olika

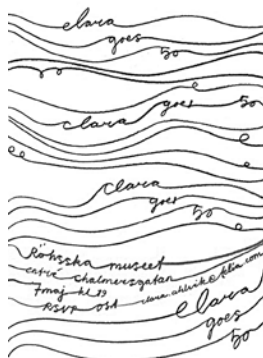
saker på olika språk och svårt för mig att nu uttrycka mig om konst på svenska språket, men jag övar dagligen.

Som student och nyut-examinerad designer i London har jag tagit småjobb inom branschens många hörn. Mönsterritning av diskhanddukar, utsmyckning av barnsjukhus, konstworkshops på Lehman Brothers kontor i Canary Wharf och vernissager vernissager! Det behövs alltid en dörrvakt, barpersonal eller städare. På så sätt har jag fyllt adressboken med kontakter och hittat en väg genom snåret.

Till min egen stora förvåning lämnade jag London för en liten stuga i Dalslandsskogen tillsammans med livskamraten Charlie Davidson 2007. Vi har blivit välsignade med två döttrar och jobbar vidare med våra egna praktiker, gemensamma projekt

och brödjobb. I Dalsland finns det duktigt och träget folk som lyckas driva sina idéer. Jag ser fram emot att arbeta med Dalslands litteraturförening - nästan lika mycket som min stundande födelsedagsbok!

Bodil Söderlund,
26 augusti 2013

Marianne Tufvesson, översättare

Kafé Schuckert, Dals Långed, en sommarkväll med utsikt över Katrineholmshöljen och med varsin superlacker, supervegetarisk macka med rotfruktspuré på bordet.

Lena Grönlund

Jag träffar Marianne Tufvesson, en litterär doldis, inte det minsta mäktig men mycket betydelsefull i sin speciella nisch. Hennes arbete kräver stor skicklighet och specialistkunskaper. Det kräver också känslighet och förmåga att handskas med andras konstnärliga arbete, att tolka och omsätta det i en ny skepnad.

Hon översätter fransk skönlitteratur till svenska och tycks ha förverkligat drömmen om att kunna utföra ett kvalificerat arbete långt från storstadsheten, i en lugnare men också stimulerande miljö, "en kulturell uthuggning i skogen" som någon har kallat Dals Långed.

-Stämmer det, undrar jag. Hur hittar man jobben? Kan man verkligen leva på det?

-Ja, man blir inte rik, och man måste ha ett kontaktnät, komma ut ibland. Men det är betydligt roligare än att översätta fackprosa som jag gjorde tidigare.

Efter en utbildning till facköversättare på 80-talet försörjde hon sig som översättare för bl.a. EU. Det var bitvis intressant och allmänbildande, men i längden ganska monotont. "Som motvikt" varvade hon med eget skrivande, framför allt lyrik.

Men 2006 hittade hon till det litterära översättarseminariet på Södertörns högskola, det som spades bort förra året. Här fann hon både kollegor och intressanta arbetsuppgifter. Tillsammans med tre andra studenter fick hon i uppdrag att översätta Marguerite Duras' *Anteckningar från kriget*,

som är hennes dagböcker och utgör de s.k. urtexterna, med teman och händelser som återfinns i de flesta av hennes romaner. Det var så kvalificerat det kan bli, och det gick bra. Boken kom ut på förlaget Modernista 2011. Nu hade Marianne fått både förlagskontakter och nätverk – och kanske möjlighet att leva på något som är mer

stimulerande än EU-dokument.

Och hon berättar att det på senare år varit en ganska tuff utveckling inom den branschen, med hård prispress. Delvis beror det på ökad användning av så kallade CAT-verktyg, översättningsprogram som gör arbetet alltmer automatiserat och språket alltmer likriktat.

Så vi lämnar ämnet.

På meritlistan har Marianne nu 12-13 böcker, däribland succéromanen *Ru* av den vietnamesisk-kanadensiska författarinnan Kim Thúy. Marianne berättar att "män" är det vietnamesiska ordet för "full av lycka" eller "att det inte finns något mer att längta efter", eller "att alla önskningar har gått i uppfyllelse". Boken är, bl.a., en kvinnas kärleksförklaring till de kvinnor som i tur och ordning födde henne, gav henne mat och uppfostrade henne ("ru" betyder f.ö. "bäck" eller "flöde" på franska men "vaggvisa" på vietnamesiska).

Boken kommer ut på svenska i slutet av oktober och då kommer också Kim Thúy hit, dvs. till Stockholm. Då reser Marianne dit förstås, och träffar Kim Thúy, kollegor och förlaget, Sekwa. Förlagsnamnet är också en lek med ord: det uttalas som "C'est quoi?" (Vad är det?)

Det visar sig att hon har ytterligare två böcker på gång. En tjock thriller av en schweizisk författare som heter Joël Dicker, "Sanningen om fallet Henri Quebert". Den ska komma ut på Wahlström & Widstrand nästa år, och så "Une partie de chasse" av Agnès Desarthe, författare till "Åt mig" som även den översattes av Marianne och kom ut på Sekwa 2010.

Så visst har hon uppdrag! Men skriver hon något själv?

Ja, läs själv, Korppluggen har fått dikten "konstvandring" som hon skrivit ganska nyligen. I *Lågor - antologi från Bengtsfors* som kom ut i skrivarprojektet Lågor 2011 har hon med flera texter.

- Hur mycket eget skapande ryms det i översättarrollen?

Det kan vara problematiskt att både vara trogen originalet och hitta bra uttryck på svenska, att bibehålla stilen och tonen i språket utan att göra våld på ursprungstexten. Man måste förstås vara trogen originalet, säger hon. Det är ju författaren som äger texten. Men samtidigt måste jag som översättare göra den till min och använda mitt eget språk för att förmedla det jag uppfattar att författaren vill uttrycka. Det finns alltid ett moment av tolkning. Och ibland kan man paradoxalt nog behöva ta sig ganska stora friheter gentemot originaltexten för att komma den nära.

- Kan man inte fråga författaren om man är tveksam? Brukar hon ha kontakt med sina författare?

- Det har hänt, men inte särskilt ofta. Det mesta försöker man att lösa på egen hand eller med kollegers hjälp. På de sista riktigt kniviga ställena kan det vara läge att höra med författaren, men det är inte säkert att man har så stor hjälp av svaret.

- Hur ser då framtiden ut, undrar jag. Blir det CAT-verktyg och Google-översättningar även av skönlitteratur när verktygen förfinats? Maskinöversatta romaner som bara kan läsas på läsplatta, som e-böcker???

Nej, förhoppningsvis inte. Så länge vi envisas med att vilja läsa skönlitteratur kommer det att krävas mänskliga översättare. Och pappersboken är en svårslagen uppfinning som inte konkurreras ut i första taget, även om e-boken kan vara ett bra komplement. Vi är helt överens.

Men hon ser en annan fara, och det är de stora förlagens fokusering på bestsellers, stora upplagor av ett litet antal kändisförfattare. Här har småförlagen en oerhört viktig roll och ett ansvar som jättarna inte tar. Man kan förundras över mängden nya små förlag som växer upp som svampar ur jorden och undra hur de ska kunna överleva. Men om de inte fanns så skulle både den översatta och den nya svenska litteraturen vara bra mycket fattigare. Och det är ju inte bara pengar som gör en människa rik!

Översättarseminariet på Södertörn lades ner av ekonomiska skäl. Men Göteborgs universitet har tagit upp den fallna manteln på Valand, i utbildningen Litterär gestaltning. Där planeras en magisterutbildning i litterär översättning och redan i höst startar en "Master class i litterär översättning", från franska. Där kommer Marianne att delta.

Det ger förhoppningar om att det ska ges ut människoöversatta pappersböcker ett bra tag till!

konstvandring

dimman höljer de vita korsen
blåtonade skuggor gestaltar
sitt privata krig i snödrivor
av tystnad
uppåt stretar din hand
ömsom nära ögat intill mossan trygg
ömsom rusande mot fjärran
i fartsuget i språnget
mellan

bilderna tränger oss upp
mot din handfogade vägg
av timmar och timmer
dina ensamraster med blicken
limmad vid skogsvallen
i tre decennier har du bott här
närmaste grannarna
är räv och grävling

du målar ensligheten sträv och trång
lager på lager av kvistar och lavar
himlen drypande av kåda
du målar tankarnas gytter
inuti kroppen; ett virkat myller
som aldrig vilar, en stickande
sveda av utlängtan

*"Det samlas inte damm
på den som är
ute i blåsväder."*

Magnus von Platen

Sekwa! Cést quoi? Vad är det?

Annika Andersson, Åmåls bibliotek

Bokmässan är över för i år! Efter några dagar i denna gigantiska bokgryta känner man sig alldeles urlakad OCH inspirerad. Varv efter varv går man runt, stannar vid en monter, lyssnar på ett författaranförande, smakar en bit mat på andra-våningens mat-torg, tecknar en prenumeration av något magasin, låter sig lockas till köp så armar och rygg är ledbrutna av allt kånkande innan man tumlar av tåget i Åmål igen. Helt underbart med andra ord! De stora förlagen har inga problem att göra sig sedda. Deras böcker och författare glänser och får stort utrymme men de där små förlagen då? De som är som oslipade diamanter? Hur hittar man dem? Leta och leta noga. De finns och är värda att hitta. Ett sådant förlag är Sekwa. Sekwa grundades 2005 och första boken lämnade förlaget 2007.

Förlaget är svenskt och har specialiserat sig på franskspråkig litteratur i svensk översättning oftast skriven av kvinnliga författare. Efter de stora franska klassikerna av t ex Proust, Balzac och Rousseau har inte svenska bokmarknaden översvämmats av fransk litteratur. Den har kanske ansetts lite för smal, för fjärrad från de böcker vi helst vill läsa eller kanske rentav för svår. Vad vet jag? Vi har alla olika urvalsprinciper när vi gör våra bokval. Jag fastnade till exempel för en titel - Igelkottens elegans- och sedan var jag fast i Sekwas böcker. Sättet att skriva på var olikt det jag var van vid sedan tidigare. Inte svårare - bara annorlunda. Nu har jag vant mig och saknar innerligheten, skönheten och det direkta språket som många av författarna har så fort jag läst färdigt. Jag skickar med några boktips. Om du inte gillar dem, leta vidare. Det finns alltid en bok värd att upptäcka!

Novellix

Gunilla Gustafsson

Ett annat förlag som är värt att uppmärksamma är Novellix. De startade sin utgivning 2011 med fyra nyskrivna noveller av svenska författare. Varje novell var en egen liten bok i fickformat.

Förlagschefen Lena Hammargren säger: "Vi vill göra kvalitetslitteratur lättillgänglig och ge en läs-upplevelse till upptagna människor som gärna vill läsa, men har svårt att finna tid".

Lagom till Bokmässan släpps fyra nya noveller av Linda Skugge, PC Jersild, Johanna Koljonen och Jerker Virdborg.

Man har också nyligen gjort ett specialutsläpp, utöver den ordinarie utgivningen: fyra noveller av Selma Lagerlöf. Köper man alla fyra får man dem i en liten specialdesignad ask. Vilken trevlig present!

I somras släpptes fyra amerikanska klassiker. Noveller av F. Scott Fitzgerald, Edgar Allan Poe, Sylvia Plath och Joyce Carol Oates.

Böckerna finns att köpa i bokhandlar över hela Sverige samt på nätet, t ex på www.novellix.se

De finns också som ljudböcker och e-böcker. Det går t o m att prenumerera på dem!

Mariaväxter i folktron

Jungfru Maria har i folktron alltid haft en central plats och det var till henne man bad under medeltiden. Efter reformationen skedde en förändring men Marias ställning hade vuxit sig stark och gick inte att bryta. Av etnologen och fil.dr Ritwa Herjulfsson som 2008 disputerade med avhandlingen *Jungfru Maria möter ormen – om formlers tolkning* har en ny bok i ämnet jungfru Maria givits ut, *Mariaväxter i folktron*.

Genom det initierade förordet och inledningen ges bakgrunden till varför Maria stärkte sin ställning och sågs som en medlare mellan Gud och människorna. På medeltiden var hon den kvinnorna vände sig till i bön särskilt i samband med graviditet och förlösningar. Maria kom att förbli en viktig gestalt inom folkmedicinen och därav följde även att hon fick ge namn till många medicinalväxter. Det var kvinnorna som var förvaltare av växtkunskapen och örterna hade stor betydelse i både glädje och sorg. De visste också hur örter skulle användas som botemedel. Jungfru Maria stod allt liv och växtlighet nära.

I boken skildras ett trettiotal, eller fler, växter med Jungfru Maria i förnamnet såsom en folklig beteckning. Varje art som nämns i boken omges av legenden och nedtecknade minnen ur folklivsforskningen.

Även om Marianamnen inte används så ofta idag är örterna desamma som vi känner igen och de finns i våra trädgårdar och på ängarna. Kungsljus, akleja och förgätmigej är några av blommorna som Ritwa Herjulfsson genom sin forskning förmedlar kunskap om till oss idag genom mycket gamla legender och äldre och nyare litteratur. Ett exempel kan vara aklejan, en gammal älskad torpväxt som i boken benämns "vår frus handskar". Enligt en legend växte en akleja upp i fotspåren efter jungfru Maria när hon vandrade till sin släkting Elisabet. I England heter aklejan *Lady's shoes*. Förgätmigejen "jungfru Marias ögon" har fått namn efter hennes tänkta ögonfärg som egentligen tros ha varit brun. Den blå färgen var länge den mest kostbara färgen.

I boken på 120 sidor ingår ett stort antal äldre avbildningar och träsnitt både på växter och Mariabilder, en del från gamla kistbrev. Ett exempel på ett sådant pryder även det ljusblå omslaget, föreställande bebildelsen och Jesu födelse.

Mariaväxter i folktron är utgiven av Skara stiftshistoriska sällskap och är nr 73 i deras skriftserie.

Nu är vinnarna dragna i sommarens korsord!

1. Ulla Wennerberg, Åmål 400 kr
2. Kina Hammarlund, Skövde 300 kr
3. Ingemar Rydberg, Skövde 100 kr
4. Ingvar Sjöholm, Åmål 100 kr

Presentkortet skickas ut till vinnarna och vi i Bokdagar i Dalsland säger GRATTIS!

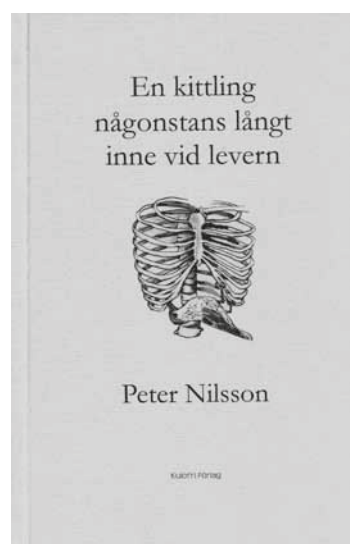
En kittling någonstans långt inne vid levern

Peter Nilsson fortsätter att använda Dalsland, ett fiktivt Dalsland, som scen för novellerna och kortprosan i sin nya bok som kommer ut i september.

Långa boktitlar säljer inte, har jag hört någonstans, men man kan undra om de inte kan verka lockande, eller kittlande, också. Det är som om boken redan hade börjat och det bara är att fortsätta, man kan ju inte sluta läsa när man är halvvägs inne.

Förra boken innehöll dikter och hette helt kort Jotack. Den kom ut 2008, så han översvämmar inte bokmarknaden, Dalslands litteraturpristagare 2010*. Det priset fick han dels för sitt underfundiga och speciella sätt att placera en del av sina dikter i detta fiktiva Dalsland som kanske skulle ha kunnat finnas, och dels för sina insatser som litteraturspridare genom det då tämligen nystartade Forum för poesi och prosa. Det har vi fortfarande glädje av, det senaste författarbesöket i deras regi kan man läsa om i det här tidskriftsnumret.

Peter fortsätter att använda Dalsland som scen i den nya boken, men det är inte några hyllningstexter till den vackra naturen han levererar,

och inte heller några indignationstexter om stackars bortglömda, undanskuffade Dalsland. Det är både lätt absurda eller kanske realistiska berättelser om t.ex. en orre som talar engelska, två målare som desperat försöker få Jesus klar i tid och en souvenirtävling. Vidare: sjön som försvann, det vilda sexlivet på

en prästgård 1866 och så skottet i Bråtekollserud...

Längtan, arbete och naturen är viktiga teman.

Självklart ska han ha ett boksläpp, eller släppkalas som det står på hans hemsida, i Dalsland och det blir i Dals Långed, på Kafé Schuckert (se annons här intill). Andra platser som får den äran är Göteborg,

Västerås, Södertälje.

För den som missade Jotack och undrar om den senaste boken kan vara något att läsa erbjuder vi ett smakprov. Fler finns på hans hemsida:

www.peternilssonskriver.se

* då Reine Dahlberg, ljudtekniker på Bokdagar i Dalsland, fällde kommentaren: "Han har en jävla output!"

Släppkalas!

**Peter Nilsson
släpper sin nya bok**

***En kittling någonstans långt inne
vid levern***

**Tisdag den 8 oktober kl 19
Kom och lyssna, fika och läs!**

Enetsvägen 3, Dals Långed

www.schuckert.se

Arr.: Dals Långed Kaféörening, ABF och Bengtsfors kommun

Distriktsmästerskapet

Peter Nilsson

Vi ska ha tävling i sommar, alla ungdomar får vara med, Tore också.

Gränsen norrut går precis vid ån. Det är det värsta, för han kommer att bli farlig, Tore. Ingen förstår sig på potatis som han, Tore är en bjässe, som en stor-potat hela karln.

"Det är luckrandet som gör det", säger han, "alla slarvar med luckrandet".

Och han har rätt. Vi är för otåliga, jäktar ned pärrerna i jorden. Fort, fort ska det gå. Men en lucker jord är a och o, alla vet det, men ingen bryr sig. Inte av oss unga i vart fall.

Hacka jordklumpar i all ära, det finns ju annat att

tänka på när snön har smält, eller hur? Fast i år ska vi satsa, varenda liten koka ska vi pulvrисera. Vera har köpt en sikt, och vi ska skaka jorden, frilägga varje sandkorn, jorden ska strila som vattnet ur en kanna.

Tore kan dra åt helvete, för det är inte bara potatis det handlar om. Reglerna säger "och andra rotfrukter", och vi har rovan. Den är vi bra på, suveräna. Vi ska driva upp rovor stora som fotbollar.

Men segervapnet kommer vi att smyga fram ur rockärmen... Palsternacka, vad sägs? En splitter ny sort från Jersey. Tore kan gå och luckra nätterna igenom om han vill, vi ska chockera honom, och alla andra också.

Vi ska ta hem bucklan, Vera och jag.

Anmälningssblanketten har vi redan lämnat in.

Glupsk på Dalsland

Sara Vogel-Rödin

Den sista hela helgen i augusti i år gick Glupsk på Dalsland av stapeln för första gången. Det blev ett oerhört lyckat arrangemang men mängder av folk som strosade, handlade, åt och deltog i allt som hände i det härliga solskenet på Fengersfors bruk.

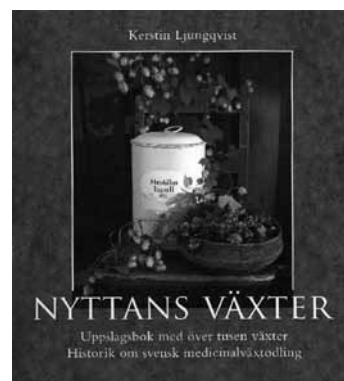
Målet är att Glupsk på Dalsland som är en mat och kulturfestival ska återkomma varje år. I programmet fanns en rad föreläsningar som hölls av kockar, odlare och tillika författare som alla skrivit intressanta böcker inom sina ämnesområden.

Det var Lisen Sundgren från Stockholm som är örterapeut och nyss har utkommit med boken Lisens gröna värld där hon visar "hur örter kan bli ens bästa vänner i vardagen och hur en skogspromenad kan bli ett äventyr och en väg till självkännedom" och åmålsbördiga Maria Zihammou med sin bok Fransk Bistro

som bjöd på uppskattade smakprov ur just den. På söndagen var Dalslands egen Kerstin Ljungqvist en av föreläsarna och som sista punkt på hela festivalen berättade Anders Stålhand (Kjellsson) om "Framtidens odlingar och växter" och han sålde sin bok Skörda nya smaker.

Till nästa år hoppas vi på visa upp än mer matlitteratur på Glupsk på Dalsland och till året därpå hoppas vi att kunna presentera en Dalsländsk kokbok. Detta är bara en början till mångårig dalsländsk hyllning av mat, måltid och kultur.

tack

författare, besökare, volontärer, sponsorer och finansiärer

Förkvällen, Författardagarna och Barnens Bokdagar blev en succé även i år!

VG regionen · Åmåls kommun · Kulturrådet · Studieförbundet Vuxenskolan · Västra Götaland · Dalslands Sparbank · FÅC · PD Provinstidningen Dalsland · Projektengagemang El & Automation i Väst AB · Niklassons Tryckeri, Mellerud · Åmåls Bok- & Pappershandel, Åmål · Boknätet, Skåpafors · The Bonnier Group, Stockholm · Landbergs Auktioner, Mellerud · Åsa Carlsson Bild & Grafisk form, Åmål · Café XO, Åmål · Halmens Hus, Bengtsfors · Åmåls Blomsterhandel · Coop Konsum, Karlstadsvägen, Åmål · Ingemar Media, Åmål · Rabén & Sjögren · Tösse Bygdegårdsförening och Tösse IF

Unga skrivare, tack för alla fantastiska insända manus!

BOKDAGAR I DALSLAND

Vi ses i höst under författarkvällarna på Café XO, Åmål med början tors 5 sep kl 19 Lena Einhorn & Sami Said

Tema 2014 - SMAK

www.bokdagaridalsland.se fb, twitter, blogg och bambuser

Som om vi hade glömt av Daniel Poohl

Jag har inte glömt Daniel Poohl. Killen i parallellklassen under högstadietiden i Mellerud. Här strålade barnen från ytterskolorna samman med centralortens. Jag tror inte att någon av oss som kom från Dals Rostock hade en aning om den dramatik som utspelat sig i Åsensbruk åren innan. Det som Poohl skrivit om i sin uppväxtskildring och roman-debut. Kulturkrocken med flyktingströmmen på den lilla bruksorten, ställningstagandet och agerandet bland vuxna och barn. Det handlar om styrkan i att skaffa sig en åsikt och att stå upp för den. Och det handlar om vänskap och vikten av att stöta på rätt personer vid alldeles rätt tid i livet.

Daniel Poohl. Foto: Sara Appelgren

Ingen av oss klasskamrater är förvånade över Poohls karriär som journalist och nu chefredaktör på Expo, tidningen som grundades av bland andra Stieg Larsson 1995 och har som uppgift att granska, bevaka och berätta om den organiserade intoleransen och dess

konsekvenser i Sverige och i världen. Det var med glädje och stolthet jag infann mig på bokens releaseparty i Håverud i somras, och Daniel Poohl är väl värd sin Dalslandsmedalj som kommer att tilldelas honom i oktober.

*"Kärleken är som en taxi,
om man springer efter den
och den inte stannar,
beror det på att den redan är
tagen. Det gäller att vänta på
rätt ställe för att
fånga den."*

Pierre Szalowski

Höstens första författarafton

torsdag 5 september i Åmål

Text: Maj-Lis Dolk Foto: Lars Lundin

Efter augusti månads Bokdagar i Åmål, som i strålände sommarväder bjöd på en rad fängslande författarbesök och en stor publik, höll sommaren i sig ända in i september då det var dags för författarkväll med gästerna Sami Said och Lena Einhorn. Lokalen för denna säsong är café XO, centralt belägen i Åmåls centrum. Kultur och soppa gifter sig bra med varann och på XO bjöds soppor och bröd tillsammans med uppläsningar av de båda inbjudna författarna. Det blev riktigt trångt, publiken uppgick till 60-70 personer.

Sami Said, ung mycket uppmärksammas författare, vinnare av Katapultpriset 2013, var först ut på scen, och överraskade alla med att han bott och gått i skolan i Åmål ett par år efter att ha kommit till Sverige! Ett minne som han hade bevarat från den tiden; han vann en fisketävling!

Han har hittills givit ut två romaner, Våldigt sällan fin, år 2012 och Monomani 2013. Den senare boken inte bara en bok om skrivandet utan även om mänsklighet och medkänsla. Våldigt sällan fin handlar om den unge Noah som lämnar sin familj för att studera på universitet och som ung muslim måste man vara stark, kulturkrockar förekommer mellan individen och kollektivet. I romanen skildras också en resa till Eritrea, familjens hemland där farfadern nyligen har gått bort.

På XO läste Sami en ännu inte publicerad text där huvudpersonen "jaget" kastar sig ut i verkligheten, utan bostad, bara med en ryggsäck. Möter

många olika människor, Cajsa en kompis flickvän, Richard och en gatuflicka, Nadja, kommen från en stjärna. Under en kort tid i sin hemlöshet bor han i, med Samis egna ord, en fettvalk(!) mycket ont om utrymme förstås!

Lena Einhorn kände Dalsland som ett jungfruligt landskap efter att ha paddlat kanot där på en semester. Det besöket ledde till att hon köpte en tvärflöjt som hon, enligt henne själv, inte lärde sig traktera. Nu var hon i Åmål för att berätta och läsa ur sin alldeles färskaste bok Blekingegatan 32.

Den nya romanen handlar om Greta Garbo och titeln på boken syftar på bostaden på Söder i Stockholm där hon växte upp ganska fattigt. Tack vare brevväxlingen mellan Mimi Pollak och Garbo kunde Einhorn läsa sig till så många fakta kring hennes liv. Det sägs att Mimi Pollak hela tiden bar Garbos brev med sig i handväskan! Det var också hon som medverkade till namnet Garbo.

När Mauritz Stiller hade upptäckt Garbo tyckte han att Gustafsson var ett för tråkigt namn på en filmstjärna och sade att hon fick lov att byta namn. Egentligen var det meningen att Einhorn skulle göra en film om Garbo, istället blev en bok. Lena Einhorn brinner ännu för Garbo och fortsätter forska om henne. Greta Gustafsson, den lilla Söderflickan som ville bli prinsessa eller filmstjärna fick sin önskan uppfylld med råge! Från att vara affärsbiträde på varuhuset till att få en stor filmroll och senare Dramaten och ut i stora världen är det väl en saga som blev sann. Einhorn berättade glädjefyllt och med stor inlevelse om sin senaste huvudperson.

Sami Said

Lena Einhorn

BOKSTAFETTEN GÅR VIDARE

Ola Pettersson till Jenny Nyholm

Man skall naturligtvis inte säga nej åt sin son, när han skickat bokstafetten vidare till mig. Men mina villkor var: en kort bok med stor text. Och vad får jag, en tjock bok med liten text. Dessutom rysk. Inget fel på det naturligtvis, men alla namn i de ryska romaner jag har läst har varit så besvärliga; det har alltid gällt att hålla ordning på egennamn, efternamn, fadersnamn och smeknamn i en enda blandning. Men i Dmitrij Gluchovskij's bok *Metro 2033*, *Den sista tillflykten*, var det annorlunda. Varje person har endast ett namn genomgående. Det har gjort boken lättläst rakt igenom.

Handlingen utspelar sig i ett Moskva efter ett världsomspännande totalkrig då hela världen förgiftats av nedfallsprodukter från atombomber. Jorden är obeboelig. Kvar, i Moskva, finns de människor som befunnit sig i tunnelbanan. Det lär vara så att Moskvans tunnelbana är byggd för att motstå en kärnvapenattack. Hit har då inte effekterna av kriget nått, och här utspelar sig romanens handling.

Livet i tunnelbanan är verkligen i djup misär. Den människospillra som återstår lever som fångar i underjorden. Man äter svampar och mossor och fångar råttor, en delikatess för många. På en del stationer håller man höns och grisar som anpassat sig till ett liv under jorden. Men man kämpar om de resurser som finns.

Gluchovskij har placerat ut diverse ideologier på olika tunnelbanelinjer i Moskva. Det kan vara satanister, kannibaler, kommunister, fascister osv. (Här behövs den karta som finns i slutet på boken.) Livet på de olika stationerna präglas av dessa ideologier. Men allting i hela tunnelbanesystemet överskuggas av den ekonomi som drivs av Hansan.

När detta mikrokosmos är på väg att invaderas av muterade varelser som blivit kvar över jord hänger mänsklighetens överlevnad på den unge äventyraren Artiom, den av de äldste utvalde.

Han skickas på diverse uppdrag både över och under jord, letar efter magiska böcker och löser gåtor. Berättandet är rakt och enkelt. Hela tiden finner Artiom lösningar på de situationer som uppstår. Vår hjälte överlever och naturligtvis finns det en fortsättning på boken. Jag kommer att läsa den. Spänningen är för stor. Det är litet som en modern Sagan om ringen.

Jag är glad för att jag fick uppdraget att läsa *Metro 2033*. Tack Petter! Boken är bra och kan rekommenderas. Nu går stafetten vidare till Jenny Nyholm med den kongolesiske författaren Alain Mabanckou och hans bok *Slut på kritan*.

Nu byter vi färger! Nu byter vi årstid!

September hör till mina favoritmånader. Kanske för att jag är född i september.

Men för mig är det som att växla ner och byta hastighet.

Månaden när man får en och annan bonussommar. När man inte behöver rensa ogräs, inte flytta runt trädgårdsmöblerna, inte jaga mygg, inte grilla.

Månaden med det vackraste namnet. Då höstens kurser startar, då man byter så smått i garderoben och hänger undan sommarkläderna och plockar fram alla böckerna!

Böckerna som man köpte på Litteraturföreningens bokbord under sommarens Bokdagar, de begagnade, som ibland gömmer gamla tågbiljetter och kvitton där någon varit på restaurant och ätit för 9 kr och 35 öre!

Köpte för några år sedan Ida Bäckmans bok om Gustaf Fröding. I den låg det gamla tidningsklipp som berättade om Ida. I dag håller Dalslands Litteraturförening till i det hus där Ida bodde under sin uppväxt här i Åmål. Känner lycka över det. Litteraturen har återvänt till det gamla huset som var ett stall på 1700-talet. Detta visste jag inte när jag köpte den slitna boken.

Nu ska jag med spänning starta boktraven med att bläddra igenom alla sidor på jakt efter roliga små papperslappar. Sen ska jag kanske läsa böckerna också.

Var till Sandgrund i Karlstad för ett par veckor sedan. Lars Lerins eget konstmuseum.

Där firades 35-årsjubileum för Aino Trosells författarskap. Denna underbara Aino som kommer till vår Författarkväll här den 7 november. Missa inte den kvällen! Vi håller till på Cafe XO, ni hittar annons här i Korppluggen.

Träffade även Linda Olsson den dagen på Sandgrund, väntar med spänning på hennes nästa bok.

När ni läser detta har vi haft höstens första Författarkväll. Lena Einhorn och Sami Said besöker oss. Har just läst ut Lenas nyutkomna bok om Greta Garbo. En bladvändare!

Läs den!

Och så är det Ljusfest i stan, då vårt bidrag är att ha öppet för allmänheten i vårt Litteraturhus. Men nu åker jag till Litteraturfestivalen i Fredrikstad, längtar efter att få vara publik!

Önskar er sköna höstkvällar med mycket läsning.

Anita

Dalslandslitteratur

Hos oss har vi en egen avdelning för Dalslandslitteratur där vi försöker att ha all tillgänglig litteratur med anknytning till Dalsland på hyllan.

Vi köper även in antikvariska böcker om Dalsland, så söker du en gammal bok som är slut på förlaget - Hör med oss!

*Affären som
har lite tur!*

Åmåls Bok- & Pappershandel

Cityhuset • Tel 157 70, Fax 188 89 • www.amalsbokhandel.se

Grafisk formgivning och illustration t ex bokdesign, logotyper, broschyrer, annonser, affischer, bilder och en och annan hemsida

Hör av dig om ditt projekt till Åsa Carlsson

070-664 75 59

info@asacarlsson.se

www.asacarlsson.se

Åmål

asacarlsson.se

Bild & Grafisk form

Åmåls KULTURHUS BIBLIOTEK | ARKIV | KONSTHALL

Kungsgatan 20, 662 31 ÅMÅL, 0532 171 07, 171 02
www.amalskulturhus.se - biblioteket@amal.se

*Upplev litteratur, konst och
historia i rofylld miljö
mitt i Åmåls centrum!*

Konsthallen

7 - 28 sept

KAIP - kvinnlig konstnärsgrupp
från Gotland

12 okt - 1 nov

Dalslands Konstförenings

Höstsalong

9 - 23 nov

Arkivens Dag

Kulturhuset

Onsdag 16 oktober

Christian Wass

Att möta och klara förändringar

ÅMÅLS KOMMUN
www.amal.se

Lokala nyheter i över hundra år

PD Provinstidningen

0532-123 80

För hemma- kontoret:

Datorer • Service
Tillbehör • Förbrukningsvaror
Datorhjälp

Gågatan, Åmål, 0532-101 43
www.micromega.se

MICROMEGA
Data/IT för alla - globalt och nära Digi!

Dalslands Sparbank

För andra banker
är vår region en
liten del av Sverige
- för oss betyder
den allt.

dalsbank.se

Vår vision:
Ett attraktivt
Dalsland i tillväxt

VI HAR DET DU BEHÖVER!

Bläckpatroner till skrivare
Kopieringspapper • Usb-minne
Souvenirer m.m.

Bokhandeln
i Mellerud

Storgatan 16 • Tel. 0530-100 69
mona.christiansson@telia.com

- **Hälsokost**
- **Kosttillskott**
- **Naturmedel/**
Naturläkemedel
- **Biologisk kosmetika**
- **Akupunktur**
- **Friskvård**

HÄLSOSHOPEN

Storgatan 16 - MELLERUD
Tel: 0530 - 101 00

BALDESNÄS HERRGÅRD

Boende • Restaurang
Gästhamn • Arrangemang

0531-412 13, 412 44
info@baldersnas.com • www.baldersnas.com